

Информационен бюлетин №3

май - юни 2025 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Форумът в Краков 2025

Резултати

Вдъхновение от УРБАКТ

Добри практики

City2City Exchange

Търсят се партньори

Градският дневен ред на ЕС

Компактни градове

Peer reviews

Не забравяйте за есенната сесия

CITIES FORUM

KRAKOW

17-19 JUNE 2025

40+ участника от България

Тазгодишното издание на Форума събра над 800 представители на градове, европейски и национални институции и градски организации, които дебатират по теми, свързани с развитието на градовете, иновативните решения и предизвикателствата, пред които са изправени градските центрове от всякакъв мащаб.

НСОРБ организира участието на българските общини във Форума, като в събитието се включиха кметове, общински съветници, заместник-кметове, представители на ръководни и експертни длъжности от 19 общини, в това число Благоевград, Ботевград, Варна, Велико Търново, Габрово, Горна Оряховица, Кърджали, Кюстендил, Ловеч, Нова Загора, Панагюрище, Перник, Пловдив, Русе, Свиленград, Троян, Хасково и Шумен.

CITIES FORUM

KRAKOW

17-19 JUNE 2025

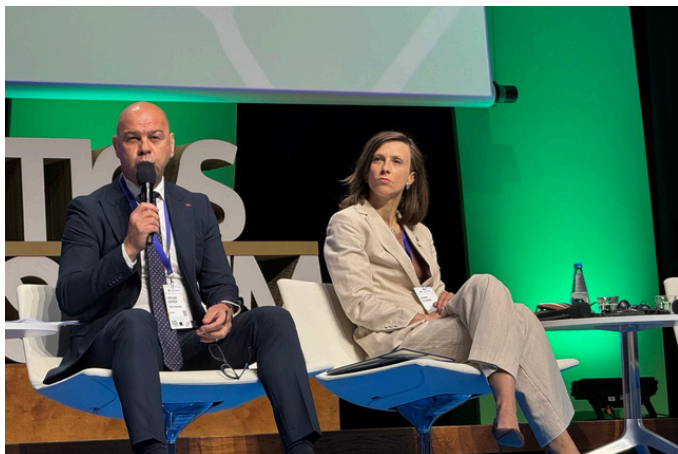

През вторият ден като говорител в сесията на тема „Иновации отвъд границите: международно сътрудничество, което овластява европейските градове“ участва г-н Иван Гойчев, заместник-кмет на Столична община. Целта бе да се обсъди как международното градско сътрудничество по програмата IURC стимулира иновациите, устойчивия растеж и климатичната неутралност в европейските градове и извън тях. Тази сесия разгледа прехода от двустранно сътрудничество към тематични клъстери, като изследва как този смесен подход може да засили въздействието на програмата и да се свърже с бъдещата Програма на ЕС за градовете.

Представени бяха и редица практически примери и успешни истории, сесията показва и как градовете в ЕС могат да използват глобалните партньорства, за да създават добавена стойност, да вдъхновяват иновации и да стимулират значима промяна.

Третият ден бе посветен на диалога между кметовете, където градските лидери споделиха идеи относно устойчивостта на климата, социалното включване и цифровата трансформация.

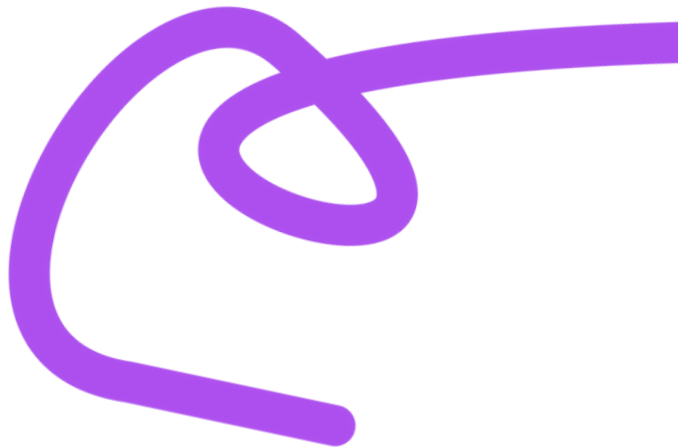

В рамките на пленарната сесия в този ден говорител бе и кметът на Пловдив, г-н Костадин Димитров. Дискусията бе фокусираната върху предизвикателствата, пред които са изправени градовете и как европейската подкрепа е спомогнала за преодоляването им, както и какви са нуждите от промени, за да имат градовете по-добри възможности за адресиране на своите проблеми.

CITIES FORUM

KRAKOW

17-19 JUNE 2025

**“Пловдив е един от най-старите, но и най-динамично развиващи се градове в Европа. Това носи своите предизвикателства, в решението на които ни помага европейската солидарност. Благодарение на нея преобразяваме цели градски зони и експонираме богатото си културно-историческо наследство”,
заяви г-н Димитров**

Според кметът на Пловдив, **“Европейските политики няма как да се реализират без местните власти, защото ние сме най-близо до хората. Пътят напред минава през по-силни градове, през по-силно партньорство между местните власти и европейските институции”**. Той сподели опита на Община Пловдив в различни сфери от обществения живот. Подчерта, че културата е мощен двигател за развитието на Пловдив и общината всяка година увеличава средствата в сектора. Повече от 900 събития годишно привличат в Пловдив хиляди гости.

ВДЪХНОВИ СЕ ОТ УРБАКТ

8 добри практики за възстановяване на връзката между градовете и природата

URBACT

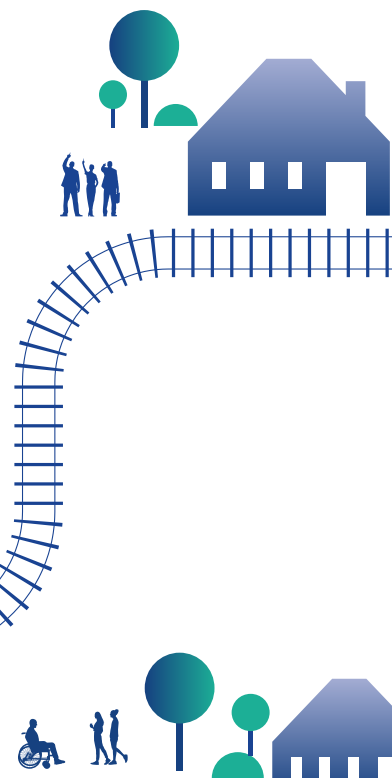

Co-funded by
the European Union
Interreg

urbact.eu/get-involved

В цяла Европа градовете преоткриват силата на природата: превръщат природните пространства в социални пространства, превръщат индустриалните басейни в центрове за биоразнообразие, връщат дивата природа на крайградските паркове и други. Природосъобразните решения трансформират начина, по който градовете подхождат към градското обновление. Тези подходи не само са насочени към екологичните цели, но и са обещаващи за това градовете да станат по-устойчиви, достъпни и по-приятни за живеене.

Градско биоразнообразие

Освен жителите, градовете поддържат разнообразие от живи организми и екосистеми.

Следователно предотвратяването на загубата на биоразнообразие върви ръка за ръка с планирането на климатично неутрални и устойчиви градове. Редица решенията, базирани на природата, могат да бъдат рентабилни, да изискват ниска поддръжка и да генерират силна обществена подкрепа.

Вижте два примера на следващата страница

#1 – Лимерик, Ирландия

Лимерик превръща крайградски зелени площи в устойчиви обществени пространства, съвместно проектирани и управлявани с местните жители. Инициативата включва залесяване, градини за опрашители и зони за биоразнообразие, ръководени от мрежа от местни екоактивисти.

#2 – Веспрем, Унгария

Проектът „Градове с диви цветя“ възстановява местни диви растения в градската среда като алтернатива на традиционното косене. Въпреки първоначалния скептицизъм, инициативата печели подкрепа чрез образователни кампании, намалява разходите с до 20%, подпомага опрашителите и ангажира гражданите и училищата в екологични дейности.

Виж гората отвъд/за дърветата

Много градове имат зелени пространства с дървета и залесени площи, но доскоро техният принос към климата, здравето и благосъстоянието оставаше неизследван. Следните практики използват иновативни инструменти и услуги за горско стопанство и екосистеми, за да защитят градските гори, подчертавайки тяхната съществена роля в създаването на по-здрави и по-устойчиви градове.

#3 – Перуджа, Италия

Перуджа използва дигитални инструменти, за да оцени ползите от градските си гори – като улавяне на въглерод, сянка и отдиш – за да насочва по-интелигентната поддръжка и инвестиции. Гражданите участват активно в засаждането на дървета и планирането на зелените площи. Образователните семинари повишават осведомеността относно устойчивостта на климата, а градът е създал насоки, които да помогнат на други общини да възпроизведат модела.

#4 – Целе, Словения

Целе съживи недостатъчно използваната си градска гора в оживен общностен център чрез подобряване на инфраструктурата и включване на училища и неправителствени организации. Гората сега служи като пространство за отдиш, обучение и благополучие. Моделът на съвместно управление позволява на гражданите и общината да споделят отговорност, показвайки как градските гори могат да бъдат ключови компоненти на зелената инфраструктура.

#5 – Столичен район Клуж, Румъния

Проектът „Включване на екосистемните услуги и биоразнообразието“ укрепва способността на местните и регионалните специалисти по планиране да включват екологични ценности в политиките за земеползване. Чрез обучения, семинари и инструменти за планиране, той насърчава използването на показатели за биоразнообразие и екосистеми при зонироване и инвестиционни решения. Инициативата обхваща множество общини, насърчавайки регионалното сътрудничество около споделени екологични цели. Пилотните действия включват зелени коридори, стратегии за градски дървета и проекти за озеленяване с участието на обществеността.

Природна инфраструктура

Горите – като влажните зони или дюните – се считат за естествена инфраструктура, защото представляват естествено срещащи се системи за контрол на наводненията, филтриране на вода или други системи за опазване. Примерите по-долу показват необходимостта от знания и изграждане на капацитет, за да се осигурят ефективни решения, основани на природата, които са в съответствие с местните политики и управление.

#6 – Будапеща, Унгария

Проектът Biodiverse ComplexCity разработи многопластова система от индикатори за оценка на зеления потенциал на градските райони. Създаден съвместно с учени, специалисти по планиране и гражданското общество, той насочва инвестициите в земеползване и озеленяване. Будапеща интегрира биоразнообразието във всички етапи на градското планиране, насърчавайки многофункционална зелена инфраструктура, която е от полза както за хората, така и за природата.

#7 – Ормож, Словения

Инициативата Трансформиране на басейните за отпадъчни води в гореща точка на биоразнообразието превърна остарелите пречиствателни басейни в природен парк с над 200 вида птици. С пътеки, наблюдателни кули и образователен център, проектът насърчава екотуризма и екологичната осведоменост. Участието на общността създаде работни места и превърна индустриалните руини в източник на местна гордост.

#8 – Гатова, Испания

Генералният план за устойчивост на Гатова прилага принципите на природосъобразната и кръгова икономика в областта на водата, енергията, храните, отпадъците и мобилността. Въпреки малкия си размер, градът насърчава регенеративното земеделие, слънчевите кооперации и устойчивия туризъм, показвайки как интегрираното планиране и ангажирането на гражданите могат да доведат до екологична трансформация.

Повече тук: <https://urbact.eu/whats-new/articles/eight-urbact-good-practices-reconnect-cities-nature>

ТЪРСЯТ СЕ КАНДИДАТИ ЗА CITY TO CITY EXCHANGE

Кандидатстване по
всяко време

КАКТО Е CITY TO CITY EXCHANGE?

Събира град със специфичен проблем, свързан с устойчивото градско развитие, заедно с още 1-2 града от друга държава членка на ЕС с експертен опит, които да помогнат за справяне с това предизвикателство + Може да се използват повече от веднъж

ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

Учебни посещения в друг град в Европа

Разнообразни дейности за взаимно обучение -

посещения на място, семинари

Фокус върху **практически решения** на

предизвикателствата на местното градско развитие

ДОПУСТИМОСТ

- Участниците могат да са служители на общината и изборни лица. Допустими са градски общини със степен на урбанизация DEGURBA 1 или 2 без значение от населението им - **ВИЖ ТУК**

КАКВО ПОЛУЧВАТЕ?

- Финансова и експертна подкрепа от Европейската градска инициатива

ЦЕЛИ 2025 Г.

Поне **5 общини от България** да използват **Portico** и инструментът **Urban Matchmaker**

- като **град партньор**, споделяйки за свои решения в сферата на устойчивото градско развитие
- като **град-кандидат**, заявявайки интерес за намиране на решение на предизвикателства в сферата на устойчивото развитие

Поне **2 общини от България** да кандидатстват за **C2C exchange**

CITY TO CITY EXCHANGE

ЕТАПИ

ФИНАНСИРАНЕ

вид разходи	град кандидат	град партньор
Пътни (калкулатор)	до 4 човека за всяко посещение в партньорския град	до 2 човека за всяко посещение в града кандидат
Дневна ставка (размери)	до 4 души за периода на всяко посещение до партньорския град (плюс 2 дни за път)	до 2 души за периода на всяка посещение в града кандидат (плюс 2 дни за път)
Разходи за персонал (350 евро)	не	до 2 човека за продължителността на всяко физическо посещение

ГРАДОВЕ ТЪРСЯТ ПАРТНЬОРИ ЗА C2C EXCHANGE

Трутнов, Чехия

Трутнов е активно развиващ се град с около 30 000 жители, разположен в подножието на Крконош (Гигантските планини). Съчетава индустрия, туризъм, образование и културно наследство. Целите на този град са подобряване на качеството на обществените пространства в съответствие със стратегическите цели на градското планиране и адаптирането към изменението на климата, както и трансформация към достъпност за всички групи от населението, подобрявайки качеството на живот и укрепвайки връзките в общността

Търси се партньор с население под 50 хил. жители

Повече информация: [ТУК](#)

Микулов, Чехия

Микулов е малък исторически град с 7 500 жители, който се изправя пред предизвикателства, свързани със застаряващото население и липсата на семейни връзки сред възрастните хора. Градът цели да осигури устойчиви, достъпни и безопасни жилища чрез използване на асистивни технологии, които подпомагат независимостта и активността на възрастните. Също така се насърчава междупоколенческото съжителство чрез споделени жилищни модели, които укрепват социалното сближаване и солидарността между поколенията.

Търси се партньор с население под 50 хил. жители

Срок: 30 август 2025 г.

Повече информация: [ТУК](#)

Емен, Нидерландия

Емен е град с около 110 000 жители в провинция Дренте, известен със своя индустриален профил, зелени пейзажи и зоопарка „Wildlands“. В центъра на града се реализира иновативният проект Ренсенпарк – трансформация на старата зоологическа градина в модерен градски парк, който обединява природа, култура, творчество и история. Проектът цели да създаде уникално обществено пространство чрез международно сътрудничество и обмен на добри практики с други градове.

Търси партньор между 50 до 250 хил. жители

Срок: 15 септември 2025 г.

Повече информация: [ТУК](#)

КАНДИДАТСТВАНЕ
Опростен формуляр:
[формуляр](#)

ТЪРСЕНЕ НА ПАРТНЬОРИ

- Чрез [Urban Matchmaker](#) на портала **Portico**

portico

- Чрез **НСОРБ** като [звено за контакт по Европейската градска инициатива](#)
- Други възможности: <https://www.urban-initiative.eu/capacity-building/city-to-city-exchanges/call#anchor-get-support>

Идеи за теми, които вече са одобрени и реализирани

<https://www.urban-initiative.eu/capacity-building/city2city>

Градски дневен ред на ЕС

URBAN AGENDA FOR THE EU

Градският дневен ред на ЕС (UAEU) представлява нов многостепенен метод на работа за градска политика и практика, насърчаващ сътрудничеството между държавите членки, градовете, Европейската комисия и други заинтересовани страни.

В периода 2021–2027 г. подкрепата за Градския дневен ред се предоставя по линия на Европейската градска инициатива.

Фокус на програмата

Разработването и прилагането на политиките на ЕС за по-добро регулиране; по-добро финансиране и по-добри знания

**искаш да знаеш
кой е участвал в
UAEU?**

Интерактивната карта включва всички официални членове, участвали в UAEU от създаването ѝ през 2016 г.

Те са групирани в два основни слоя по партньорства и по типологии.
За да видите картата: [щракни тук](#)

Как се случва това?

Чрез тематичните партньорства, които включват представители от различните нива на управление и заинтересовани страни.

Тематичните партньорства до момента са 20 в различни сфери, като осем от тях са активни в момента.

Подкрепа от EUI

- Административна - тематичен офис на партньорството
- Подкрепа за фазата на стартиране на партньорството
- Експертна подкрепа
- Пътуване и настаняване - срещи на партньорството
- Комуникация и разпространение на информация

**Виж още на
[ЛИНКА](#)**

Градски дневен ред на ЕС

АКТУАЛНО

"Компактни градове — устойчиво градско планиране и смекчаване на разрастването" / Compact Cities

Темата за компактните градове се очерта като приоритет на ЕС след срещата на министрите в Хихон, Испания (ноември 2023 г.). Тя отразява стремежа към устойчиво, ефективно и приобщаващо градско развитие чрез ограничаване на разрастването на градовете и насърчаване на по-висока гъстота и смесено застрояване.

Компактните градски форми се разглеждат като отговор на предизвикателства като:

- Увеличени въглеродни емисии
- Зависимост от автомобилния транспорт
- Разходи за инфраструктура и социално неравенство
- Фрагментиран и неустойчив растеж

За справяне с тези проблеми се предлагат три стратегически подхода:

1. Ограничаване – поставяне на граници за ново застрояване върху незастроени терени;
2. Уплътняване – по-добро използване на вече застроените площи;
3. Възстановяване – съживяване на изоставени или проблемни градски зони.

 Публичната политика играе ключова роля в прилагането на тези стратегии, отчитайки сложното взаимодействие между демография, пазарна динамика и системи за планиране.

 След одобрението на предварителната оценка, се планира създаване на ново тематично партньорство за компактни градове, което ще стартира през зимата на 2025 г. Пълен текст на оценката: [екс анте оценка](#)

Какво предстои?

Покана за присъединяване към тематичното партньорство "Компактни градове", която се очаква да бъде отворена в края на лятото на 2025 г.

Категориите партньори в областта на уязвими по отношение на водите градове, могат да бъдат различни по големина населени места.

С приближаване на обявяването на поканата ще бъде организиран и онлайн семинар за кандидатстване, който да насочи потенциалните участници в процеса и да даде представа за функционирането и въздействието на тематичните партньорства в рамките на Програмата за градовете за ЕС.

Партньорска проверка на EUJ и JRC за свързване на градските и селските райони

EUJ и JRC (Съвместният изследователски център на Европейската комисия) организират двудневен семинар, насочен към преодоляване на разликата между устойчивото развитие на градските и селските територии.

В него участват четири града:

 Градски: Перуджа (Италия) и Винковци (Хърватия)

 Селски: Виптал (Австрия) и Сирет-Барлад Източна област (Румъния)

 Основни цели и дейности:

- Обсъждане на управление, финансиране и участие на заинтересовани страни
- Сътрудничество между градски и извънградски власти – за първи път в този формат
- Използване на инструментите SAT4SUD и Sat4TER за самооценка на стратегиите

След партньорската проверка, четирите града, обект на преглед, ще получат персонализиран доклад с препоръки и практически идеи, които ще им помогнат да се справят с предизвикателствата си. Допустимите власти също ще бъдат подпомогнати при кандидатстване за обмен между градове (city to city exchange), което би трябвало да им позволи да направят още една стъпка към постигането на целта си.

 Инициативата насърчава транснационално сътрудничество и споделяне на добри практики за интегрирано териториално развитие в рамките на политиката на сближаване на ЕС.

ДА НАПОМНИМ ЗА PEER REVIEWS

Дейност, насочена към подпомагане на градовете да проектират / подобрят своите **Стратегии за устойчиво градско развитие (ПИРО)**

Метод: чрез обмен и съвместна работа с партньори от цяла Европа

Възможни роли: **Град под преглед** или **рецензент**

Предварителни онлайн срещи

2-дневно събитие, което обединява 3 града за преглед, всеки със своята група от 6 преглеждащи партньора

Дейности след събитието

ОЧАКВАЙТЕ НОВА ПОКАНА ПРЕЗ ТАЗИ ЕСЕН!

ЗВЕНО ЗА КОНТАКТ

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ В
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

[https://www.urban-initiative.eu/urban-contact-
points/blgariya](https://www.urban-initiative.eu/urban-contact-points/blgariya)

<https://urbact.eu/blgariya>